

X. 4. udvalg.

lande, der havde stemt for resolutionen, at de ikke kunne støtte kravet til Storbritannien om at tilendebringe Gibraltars kolonistatus senest den 1. oktober 1969.

Plenarforsamlingen vedtog den 18. december 1968 resolutionsforslaget (res. 2429) med 67 stemmer for og 18 imod, medens 34 afstod. Pakistan, der efter stærkt spansk pres formidlet ved de arabiske lande, var svunget over fra at afstå til at stemme for, tog i en stemmeforklaring forbehold med hensyn til resolutionens centrale paragraffer, som blev betegnet som ensidige og urealistiske.

I en stemmeforklaring fremhævede Lord Caradon, at der ikke ville være mulighed for fremskridt, før den spanske regerings forsøg på gennem restriktioner og nålestik at straffe Gibraltars befolkning ophørte. Han beklagede, at de forsøg, der var gjort af en række delegationer på at finde frem til en samarbejdslinje, var mislykkedes. Den vedtagne resolution markerede en blindgyde; den hindrede praktiske fremskridt og diskrediterede FN's navn.

Den spanske repræsentant mente, at Storbritannien efter vedtagelsen af resolutionen ville indtage en mere fornuftig holdning. En rimelig løsning lå hverken på den spanske side eller på den britiske side, men i en afkolonisering af et koloniområde, og herfor havde FN nedfældet visse retningslinjer.

4. udvalgs beretning: A/7419.

Ifni og Spansk Sahara.

Spørgsmålet om Ifni og Spansk Sahara behandlede i 4. udvalgs generaldebat vedrørende alle koloniproblemer undtagen Namibia, Portugals kolonier og Sydrhodesia. Debatten koncentrerede sig om indlæg fra Spanien — administrerende magt — samt Marokko og Mauritien — direkte interesserede lande.

I. Ifni.

Vedrørende Ifni, der er et område på 1.500 km² helt omgivet af Marokko på land-siden, henviste den spanske repræsentant til, at hans udenrigsminister under generaldebatten havde udtalt, at Ifni ikke var nogen nation, men en enklave i Marokko, og at Spanien — selv om de spanske rettigheder over området ikke kunne drages i tvivl — ud fra den opfattelse, at de grunde,

der i sin tid førte til Marokkos overdragelse af Ifni til Spanien, tilhørte fortiden, ville efterkomme de i FN's resolutioner indeholdte anvisninger. Der var allerede sket betydelige fremskridt i diplomatiske forhandlinger med Marokko, og en spansk delegation ville snart rejse til Rabat for at få løst de sidste udestående spørgsmål, hvorefter der kunne undertegnes en traktat, der overførte området til marokkansk suverænitæt.

Som det vil ses, er den spanske argumentation beregnet til anvendelse med modsat fortegn på Gibraltar.

II. Spansk Sahara.

Hvad Spansk Sahara angik, fremhævede den spanske repræsentant sin regerings villighed til at påbegynde samtaler med generalsekretæren med henblik på at diskutere udsendelsen af observatører til Sahara i overensstemmelse med Generalforsamlingens resolutioner — 2229 (XXI) og 2354 (XXII). Den spanske regering ønsker i overensstemmelse med de af FN vedtagne resolutioner at respektere den indfødte befolkningens ret til selvbestemmelse, og så snart befolkningen måtte ønske det, ville den spanske regering yde den al den bistand, den måtte behøve for at udøve sine rettigheder.

Til belysning af Spansk Sahara-spørgsmålet skal her erindres om, at nabolandene Marokko og Mauritien begge gør krav på området. Spansk Sahara er over 6 gange så stort om Danmark (280.000 km²) og er meget tyndt befolket (ca. 33.000 indbyggere). Befolkningen består hovedsagelig af nomader, og området er økonomisk set helt uudviklet. Selv om Spanien i 1967 har oprettet en generalforsamling sammensat af stammehøvdinge og valgte repræsentanter, besidder befolkningen ikke noget nationalt særpræg eller tradition, der adskiller den fra den omkringboende marokkanske og mauritanske befolkning. Det er derfor et spørgsmål, om der er ønske eller baggrund for oprettelsen af en politisk og økonomisk levedygtig stat i Sahara, og Spaniens nu fremhævede interesse for selvbestemmelsesretten kan meget vel have for øje, at dennes udøvelse troligt vil føre til, at Spanien kan forblive i området. At dette i givet fald vil passe mindre godt ind i den spanske politik i Gibraltar-spørgsmålet er en anden sag.